

PAINT IT BLACK

Dženet Fič

Prevela
Ksenija Vlatković

Laguna

Naslov originala

Janet Fitch

PAINT IT BLACK

Copyright © 2006 by Janet Fitch

Almi

This edition published by arrangement with Little, Brown and Company, New York, New York, USA. All rights reserved.

Translation Copyright © 2009 za srpsko izdanje, LAGUNA

Knjiga br. 11

*I see a red door and I want it painted black,
No colors anymore I want them to turn black...*

PAINT IT BLACK, THE ROLLING STONES

*Gledam crvena vrata i želim da su obojena u crno,
Nema više boja, neka postanu crna...*

PAINT IT BLACK, ROLINGSTONSI

PRVO POGLAVLJE

EHO

Vrh nosa i guza Džoci Tajrel, tik izvan domašaja grejalice u ateljeu, utrnuti su od hladnoće. Noga joj je obamrla. Ona izvi vitki torzo, taman dovoljno da ublaži napetost, ali ne i da poremeti rad slikara na drugom kraju prostorije, u košulji isprskanoj bojom u stilu Mao Cedunga, s kosom upletenom u kiku dugu do pasa. Henriju Kou danas nije išlo slikanje. Svakih nekoliko minuta morao je da zastane kako bi nadlanicom obrisao oči, dok se u ateljeu na stereo-uređaju vrtela *Double Fantasy*. Sad su je svi puštali. Džon Lenon je nedavno ubijen u Njujorku, i gde god bi se Džoci našla, ljudi su puštali iste jebene pesme Bitlsa dok ti ne dođe da povratiš. Barem je u *Double Fantasy* bila i Joko Ono.

Na prekrivaču prebačenom preko prljavog kauča Džon i Joko su se spojili u poljupcu koji se nikad neće završiti. Ljudi neprekidno blate Joko Ono, kriveći je za raspad Bitlsa, ali Džoci je znala da su samo zavidni što je Džon više voleo Joko od nekog naduvanog megabenda. Niko zapravo ne voli ljubavnike. Zato što je ljubav privatna zabava i niko drugi nije na spisku gostiju. Dopadala joj se slika na kojoj su Joko i Džon na njihovom belom krevetu, s čupavim kosama hipika. Povukli su se u unutrašnjost samo sa dva pasoša. Spolja je izgledalo kao smrt. Ljudi

su do mile volje mogli udarati u zidove, ali nikad ne bi pronašli vrata. Niko nije mogao naslutiti kako bašta izgleda iznutra.

Kroz prozor ateljea Henrija Koa brežuljci i kućerci Eho parka obrušavali su se prema Bulevaru Sanset kao igračke razbacane po dečjem pokrivaču. Zimi gole jakarande presecale su pogled čvornovatim rukama, a na prevojima grana visile su im okrugle mahune nalik na kastanjete. Henri nije prestajao da jadikuje zbog Džona Lenona. Džozu se gore osećala zbog Darbija Kreša. Darbi se nedavno ubio u očajnički teatralnom činu, ali smrt člana Bitlsa potopila je njegov postupak kao što splav progutaju uskovitlani talasi iza vojnog broda. Ali barem ga je poznavala, onako stidljivog, sa osmehom koji je otkrivao razmaknute zube. Visila je s njim u Maski, u Jebarniku i Karondeletu. On nije bio rođeni izvođač, već je morao prvo da se uradi, da strpa u usta sve što mu padne pod ruku, posle čega je svirao tako jako da te je bolelo da ga gledaš, jer bi se osećao kao neki jezivi voajer. Darbi je jednostavno imao potrebu da ga ljudi primete, da nekome bude važan. Svi njihovi prijatelji otišli su na sahranu, svi osim nje. Njegova je smrt bila jedan tako užasavajuće nepotreban, jedan tako glupi štos koji je izveo neko do te mere tužan i sjeban da bi se ubio samo da ga primete. Džozu je smatrala da je odvratno ponašati se kao da je u pitanju zabava. I onda mu jedan Bitls još i to otme.

„Ali sam je tako hteo“, kazala je Pen. Pisala je o sahrani za časopis *Pjuk*, navodeći ko je sve bio kao da je zabava posle koncerta.

One su ga barem poznavale. A vidi Henrija. Sav se zarozao zbog Džona Lenona, kog nikad u životu nije sreo. Ogromna svetina se prošlog vikenda sjatila u park Grifit da ožali izgubljenog Bitlsa. Oni nisu išli, ona i Pen i njihovi prijatelji, jer si lepo znao da će se to pretvoriti u kuknjavu na sva usta, sa sve hipi kikicama i pevanjem pesme *Give Peace a Chance*. A svi dobro znaju da niko nikad neće dati šansu jebenom miru. Niti će se uskoro iko vratiti u Vudstok.

Ali bila je sigurna da je Henri otišao s ostalim šupljoglavcima, da je palio tamjan i zveckao činelicama, pušio travu, nema sumnje, u spomen na Džona. *Om rama rama*. Je li Džon zaista sve to želeo? Da li mu je bilo stalo do toga? Po onome što je ona čula, tip je imao mozga – je li onda zaista želeo da bude mrtvak dana, kao ukrasno cveće koje vene nasred stola?

Umetnik se konačno odmaknu od stalka, uzdišući. „Šta kažeš, Džo-sej? Da završavamo?“

Raskrstila je noge osetivši kako je krv jurnula u njih, goličajući je i peckajući. Istegla je krhka ramena s jasno izraženim nežnim kostima, grudi su joj bile male s tamnim bradavicama, crni trougao u potpunoj suprotnosti s neverovatno izbeljenom kosom, s tamnim korenom koji se nazirao. Obukla je odeću – starinsku haljinu za koju je trampila narukvicu od domina, pocepane hulahopke – i uvukla stopala u cipele s visokim potpeticama kupljene u *Gudvilu*. Dok je Henri čistio četkice, popravila je krvavocrveni ruž, zatim mu se pridružila na kauču od narandžastog satena oivičenog mrkom prljavštinom. On smota džoint, s posebnom travom koju je zvao „spajder“ – mrka govanca od pupoljaka što su mu poslali drugovi s Havaja. Matori hipici toliko polažu na tu svoju travu. Nije joj smetalo da je proba, ali ne treba praviti kult od nje.

Dok su pušili, Henri je nastavio da priča o Džonu Lenonu, kako ne može poverovati da je umro, kao da je tip bio neki jebeni svetac. „Konačno je pronašao sebe“, neprekidno je ponavljao. „Taj lik je konačno sve sredio.“

Duvala je s njim, koleno uz koleno, i razmišljala o tipu koji je ubio Lenona. Ubio ga je *očajni obožavalac*. U vestima su obožavaoci uvek očajni. Uzme mu autogram a onda ga ukoka. Najtužnije je što nju to uopšte više ne čudi. Džozu se činilo da je to samo posledica onoga kuda je sve krenulo, s Ronaldom Reganom, krvopijama koje nema čime ne upravljaju. Ubistvo Džona Lenona izgledalo je samo kao zataškavanje. Trideset hiljada

ljudi nestalo u El Salvadoru, i one kaluđerice, a svi u Americi brinu oko toga ko je pucao na Džej Ara.

Henri i ona se nasloniše na kauč. Spajder je, morala je priznati, prvoklasan. Henri polako okrenu glavu, sve vreme je podupirući naslonom kauča, i pogleda je sitnim, od trave crvenim očima koje su se uvek smešile, čak i kad je bio tužan ili ljut. Mirisao je na neke čudne masti koje je sam spravljao da bi vidao povrede od taj-čija, od korenja i sladića i nekih sorta buba. Spustio joj je ruku na koleno. „Džo-sej, jesi li i dalje s onim tipom, onim bajom sa Harvarda?“

Njegova ruka na njenom kolenu. Henri Ko je imao nekih trideset i pet, i šta ona da radi s jednim takvim matorcem? „Sa Majklom. Da, i dalje smo zajedno.“ Barem se nadala da jesu. Možda se vratio. Zapravo, možda je upravo sad kod kuće i čeka je. Najednom je morala da pođe. Spustila je ruku ukočenu od hladnoće na umetnikovu umrljanu terpentinom. „Ali javiću ti ako raskinemo, Henri, obećavam.“

Vozila se natrag do Lemojna u svom tandrkavom ford falkonu, svetloplavoj starudiji s nalepnicama bendova na gepeku – *Iks, Džerms, Kremps*. Vožnja je obično trajala tri minuta, ali naletele je na kolonu kola s upaljenim farovima. Zašto se kreću tako sporo? Možda opet nešto u vezi sa Džonom Lenonom. Trubila je, krivudala i preticala dok nije izbila na čelo i videla mrtvačka kola. Prestravljena, ona skrenu u sporednu ulicu i stade, crvena u licu. Kako je mogla da zna – kolona kola koja se vuku s upaljenim farovima? Bilo je dana kad se osećala kao da ju je njena sestra Luen prekjuče ostavila ispred parka Mekartur.

Ostatak puta vozila je ispod dozvoljene brzine, parkirala se ispred kuće, pokupila poštu iz sandučeta i povukla rezu na kapiji. Pažljivo se, zbog visokih štikli, spustila klimavim stepenicama do kućice u zadnjem delu dvorišta. Iako obična kolibica, dopadala im se tako zavučena, među ogromnim rajskim pti-

cama s izuvijanim ladoležom, tako skrivena da im zavese nisu bile potrebne. Ona otvori vrata, ubaci ključ u crvenu činiju i viknu: „Hej, Majkle?“

Tišina. Prazne stolice, slike, zavesa od drvenih perli između dnevne sobe i kuhinje. Jedini zvuk stizao je kroz otvoren prozor s pogledom na postojan saobraćaj na putevima 2 i 5. Pre pet dana je stajao tamo, u kuhinjskom dovratku, među perlama razmaknutim u stranu, meljući kafu u svom plehanom turskom mlinu u obliku valjka. Kazao joj je da odlazi. Ona se oblačila za snimanje u Nortridžu. „Idem na dan-dva kod Meredith“, kazao je. Majka mu je otišla na neku turneju po Urugvaju ili Paragvaju, daleko joj lepa kuća.

Zastala je u predsoblju, dovršavajući nanošenje ruža, precizna i bez ogledala. „Zašto?“

„Razmišljao sam o jednom projektu“, rekao je nacerivši se. „Potrebno mi je vreme da se usredsredim.“ Opušteno, kao da nije ništa.

A ona je piljila u njega, pokušavajući da shvati šta joj zaista govori. Nikad se nisu razdvajali, čak ni kad se posvađaju. „Otkad ja to tebi smetam dok radiš?“

„Mislio sam da će te radovati što uopšte radim“, kazao je.

Radovalo ju je, ali odakle mu ideja da mora da ode?

Nastavio je da okreće metalnu ručicu mlina, stojeći u kuhinjskom dovratku u komotnim farmerkama, bosih nogu s dugim grčkim prstima. „Potreban mi je prostor, Džoz. Pokušaj da me razumeš.“

„Ali uvek si ovde dobro slikao.“ Istina je, kućerak jeste mali. Teško mu je bilo da naslika čak i sliku veličine slepih Meredith. A kuća njegove majke stoji tamo, prazna, navrh brda. „A da ja pođem s tobom?“

On je tad spustio mlin i zagrlio je, snažno. Poljubio ju je. „Radiću. Znaš i sama kakav sam tad. Veruj mi, bolje je ovako.“ Pripijala se uz njega, zatvorenih očiju, opijajući se njegovim mirisom, borovina i mahovina i neke njegove osobene note,

za kojim je žudela kao što zavisnik žudi za drogom. Mogla je da ga poliče kao bombonu. Držao ju je dugo tako, stežući je uz sebe, grebući je bradom.

Nedostajao joj je kao vazduh. Ubacila je poštu u činiju na narandžastom ormariću na kome je čutao telefon. Već ga je dva puta pozvala, ali se nije javljao – otkad ga poznaje, nijednom se nije javio na telefon. Ali ako se uskoro ne vrati, ona ide tamo, baš je briga što je njemu potreban prostor. Zajebi to. Tri dana su jedno, ali čitava nedelja je razdvajanje. Jedva je uspela i ovoliko da ga pusti, iz sve snage se trudeći da nešto radi – prihvatila je dodatna poziranja, išla sa Pen da gleda Virdose u Hongkong kafeu, na zabavu u Karondelet. Možda je izgledalo kao da se provodi, ali ona ga je zapravo sve vreme čekala. Kakva je to slika koju ne može ovde da naslika? Ili on to samo hoće da je otkači? „Hej, zajebi i njega i njegovog brata“, rekla joj je Pen kad je brinula zbog njega na koncertu Virdose. „Ovo je strava, kao u stara dobra vremena. *Carpe jebeni diem.*“

Osećala se neobično ovako samcica u maloj kući, u spokoju popodneva. Ovo je prvi put da živi sama. Namestila je jastuke na kauču, proverila poštu, pustila *Sandinista!* od Kleša, sela pa ustala. Nigde nije mogla da se svrti. Kuća je delovala pusto, a njeno prisustvo nije poništilo prazninu. Kod kuće, u Bejkersfildu, delila je sobu sa Luenom i Korinom, a u Karondeletu je živela s Pen, Širli i Polom. Kasnije, u Jebarniku je boravilo pola pankera iz Holivuda. Sad je sama, a jedino društvo su joj slike i crteži koje je on načinio, nameštaj koji su zajedno pronšli, zbirke koje su sakupili, igračke, šeširi i pegle. Bez njega, kuća je popimala izgled scene na koju glumci još nisu izašli. Sedela je na plavom kauču i prelistavala časopis o umetnosti. Čovek koji pravi slike od razbijenih tanjira. Pogledali su njegovu izložbu u nekom muzeju u unutrašnjosti. Dopala su joj se više nego Majklu ta glomazna, teška dela, njihova samouverenost, smela lepota. „Prevara“, rekao je. „Moraš napraviti neku smicalicu.“ Uvek tako kritičan, mrzeo je sve što umetnici tre-

nutno rade. Dopadali su mu se samo Frensis Bejkon i Lusijen Frojd, koji su slikali kao psi tragači na tragu ljudskih nesavršenosti. I njegov voljeni Šile.

Zašto nije mogao ovde da spava a tamo da slika? I drugi umetnici imaju ateljee. Ako mu je ovde pretesno, mogao bi barem da dolazi kući preko noći. Strahovala je da je u pitanju samo izgovor. Da je odlučio, konačno, da više ne želi da bude s njom. Čeznula je da ga pozove, ali mrzela je zvuk telefona koji zvoni i zvoni, znajući da on možda stoji pored njega, ali se ne javlja, iako je svestan da ga zove ona.

Sela je u njegovu naslonjaču kraj prozora, s pogledom na brda, Eho park, Silverlejk, i dalje: na holivudski znak, park Grifit. Pozelenele bakarne kupole opservatorije savršeno su se izdvajale na bledom zimskom nebu. Obožavala je da sedi u naslonjači s njim, da ga grli oko vrata, upijajući njegov miris. Ona pritisnu lice o grube brazde naslona, pokušavajući da oseti taj miris, osetila je na koži obraza treperenje trepavica. Uhvatila ga je, pa izgubila.

I dalje stonirana od „spajdera“, odvukla se u kuhinju, popila čašu mleka stojeći kraj sudopere, oljuštila bananu veličine prsta. Trudila se da ne gleda drveni kutak za obedovanje s izdubljenim srcima, gde su zajedno jeli, kao ni sliku okačenu iznad, ona pored stare peći, okupanu svetlošću koja dopire kroz kuhinjski prozor. Kad je on taj koji je sve kuvao. Ona je umela samo da podgreje supu iz konzerve.

Otišla je u spavaću sobu i legla na krevet, u posteljini koja je i dalje mirisala na njihovo poslednje vođenje ljubavi, na sva četiri zida njihova slika Monmartra. Zbacila je cipele i uvukla se ispod pokrivača, bela na beloj pri bezbojnoj svetlosti. Uskoro će Božić. Treba da mu završi košulju, s poprečnim prugama radi neobičnosti. Zelenu da mu se slaže s očima. Možda će u jednoj od onih malih radnji na Bulevaru Holivud da uspe da pronade i neke note, neki bluz iz prljavih dvadesetih, neku od onih pesama kao što su *New jelly roll* i *Cakewalking babies from*

home. Mogla bi da ukrasi kuću papirnim pahuljama, da ih okači na tavanicu, gusto kao lišće. Kako će se samo iznenaditi kad uđe na vrata i ugleda ih. Naravno da će se vratiti. Za dan ili dva.

Razmišljala je o pahuljicama kad se u dnevnoj sobi oglasio telefon. Skočivši iz kreveta takvom brzinom da joj se zavrtele u glavi, stigla je do telefona i zgrabila slušalicu pre trećeg zvona. „Majkle, hvala bogu, ja...“

„Oprostite, ovde inspektor Bruks...“

Neki vladin drkadžija.

„Zovem iz kancelarije islednika okruga Los Anđelesa. S kim razgovaram?“

Jebiga. Luen. Narkos. Poslednji put kad je videla sestru, jedva je imala četrdeset kila. Mada bi mogao biti i Džimi. Tomi. Neko od njih. „Ovde Džozefina Tajrel. Šta se dogodilo?“

„Vaš broj telefona pronađen je u prijavi na recepciji motela. Još proveravamo otiske prstiju, ali recite mi, da li znate neku nestalu osobu?“

„Ne bih rekla“, reče ona.

Čula je šuštanje papira. „Belac. Prijavljen kao Oskar Vajld.“

Ništa više nije čula od bubnjanja krvi u ušima.

„Gospođice Tajrel?“

Jedva je uspevala da zadrži slušalicu. Sva joj je snaga nestala iz ruku.

„Imate li predstavu ko bi mogla biti ta osoba?“, upita čovek sa druge strane linije kao da se ništa nije promenilo.

„Da“, odgovori ona. „Ne.“ Sela je na čupavi kauč da se ne bi srušila. „Ne znam...“

„Osoba na koju mislite, koliko ima godina?“

Izgubila je glas. „Dvadeset dve.“

„Visina?“

„Oko metar i osamdeset.“

„Težina?“

Nije znala koliko je težak. Nikad nisu imali vagu. „Mršav je.“

„Boja očiju?“

„Zelene.“ Molim te, samo neka budu smeđe.

„Ožiljci ili tetovaže?“

Prisetila se njegovog tela. U mislima je prešla preko njega kao da prelazi prstima. „Ožiljak, na desnoj ruci. Između palca i kažiprsta.“ Protrljala je lice, trudeći se da ne ispusti slušalicu, pokušavajući da čuje nešto uprkos zaglušujućem šumu u glavi. „Mladež, na desnoj strani grudnog koša.“ Pošto je bila slikarski model, pamćenje tela uvek ju je služilo. Radilo je nezavisno od njenog uma, koji se isključio. Nemoguće. Ovakav poziv treba da se odnosi na Tajrelove, jurnjava, ranjavanje, pucnjava. Pre-doziranje u Jebarniku.

Nastade tišina. „Može li neko da vas doprati? Trebalo bi da dođete u stanicu.“

Džozij je stajala na trotoaru obgrlivši se rukama, kao da će joj se utroba prosuti na beton ako se pusti, čekajući Peninu crvenu impalu. Njena drugarica uz tresak stade ispred kuće, sa crvenom kosom koja se kao zastava vijorila u tom starom kabrioletu. Gurnula je suvozačeva vrata da se otvore. „Došla sam najbrže što sam mogla. O, Džozij, nemoj još ništa da zaključuješ. Mogao bi biti bilo ko.“

Još je zatvarala vrata kad je Pen jurnula. Saobraćajni špic je odavno počeo. Zaobišle su autoput i pošle Riversajd drajvom, sporednim putem uz reku, pored Bruerija, gde je pre nedelju dana pozirala Timu Diloniju. *Nemoj još ništa da zaključuješ. Mogao bi biti bilo ko.* Jebiga, nadala se da je tako. Bilo ko drugi.

Od Mejsija preko Mišona, do podnožja betonske planine u kojoj se nalazila Opšta bolnica Los Anđelesa. Mrtvačnica nije bila u sklopu same bolnice, već dole, među kamionima i lakom industrijom, u kockastoj vladinoj dvospratnici, sa slovima ispisanim na samom zidu zgrade, OKRUG LOS ANĐELES, Mrtvačnica, Mrtvozornik, Forenzička laboratorija, Rad sa strankama.

Pen ukoso parkira impalu preko dva mesta, i one pojuriše u hol, sav u mrkom mermeru i žućkastom linoleumu, s okrpjenom akustičnom tavanicom, kao u predvorju zgrade pune jeftinih zubara. Krupna crnkinja za prijavnicom odmeri ih od glave do pete. Peninu ružičastu kosu i crni karmin, Džozinu pankerski izblajhanu, njeno žuto lažno krzno. Izgledale su kao glumice u cirkuskoj predstavi.

„Zvali su me“, reče Džozzi.

Žena samo nastavi da bulji.

„Neki tip inspektor...“, reče Pen.

„Bruks...“, kaza Džozzi.

„S druge strane natkrivenog prolaza.“ Žena pokaza kroz zamrljana staklena vrata na zgradu bliznakinju. „Javiću mu da ste stigle.“

Čekale su na presvučenim stolicama u omanjem predvorju, Džozzi je zavukla ruke duboko u džepove kaputa, a čitavo biće joj se skupilo u vršak straha, kao nukleus atoma koji samo što se nije rascepio i razneo čitav svet. Nije imala nijednu misao, samo nije mogla da zaustavi cupkanje desne noge.

„Jesi li dobro?“, upita je Pen, gladeći je po kosi, po vratu. „Dišeš, dobro si. Šta taj jebeni krelac radi ovoliko dugo?“ Ona ustade, protrese zaključanu bravu, šutnu metalna vrata martinom, pa ponovo sede pored Džozzi.

„Upali mi pljugu“, reče Džozzi, s rukama u džepovima čvrsto stegnutim u pesnice. Mogla je da oseti svaki folikul kose na glavi.

Pen poče da pretura po Džozinoj školskoj torbi, pronađe cigarete, plavi goloaz, upali joj jednu, stavi joj između usana. Džozzi na silu uvuče dim u pluća, podsećajući se pomoću cigarete kako se diše. Izvadila je ruku iz džepa da je pridržati dok ne ispusti dim. Um joj se pretvorio u pesnicu, nijedna misao se nije mogla probiti, osim: *Ne, ne, ne*. Beše to najdužih pet minuta u njenom životu.

„Bićeš dobro, preživećeš ti to“, reče Pen paleći kamel, pa ispuni dimom malu čekaonicu. Napolju je zimsko nebo postajalo ružičasto. *Ako popušim cigaretu pre nego što se tip pojavi, onda neće biti Majkl.*

„Mrzim ovakva mesta“, reče Pen. „Što bih volela da ga dignem u vazduh.“

Posmatrale su teška vrata hodnika, mali zatvorski prozor. Pre nego što je stigla do polovine cigarete, jedan crnac u plavom sakou otvori vrata i izađe u hol. „Gospođica Tajrel?“

Džozzi ustade.

„Možete li poći sa mnom? Obe.“

Pošli su niz hodnik, a fluorescentna svetlost ih je kupala čudnim zelenkastim sjajem. Kancelarija inspektora Bruksa nije imala prozore, bila je mala, s knjigama, papirima, fasciklama, zidovima prekrivenim grafikovima i spiskovima na tabli, inicijalima i magnetima. One sedose na metalne stolice, a on se smesti za sto. „Jeste li dobro, gospođice Tajrel?“, upita je.

„Ne, jebote, nije dobro“, reče Pen. „Zar ne vidiš da joj malo fali da se izbljuje? Možemo li konačno da završimo s ovim?“

Džozzi prinese drhtavu ruku ustima, povuče dim iz cigarete. Iako mu se nije dopadalo što puši, inspektor nije rekao ni reč.

„Kad ste poslednji put videli dečka, gospođice Tajrel?“

Primetila je podnu pepeljaru, pa je otresla pepeo u nju, a opuštenu krajevi gornje usne su se ukočili, zaledili. „Pre pet dana. U sredu.“

„A kad ste shvatili da je nestao?“

Džozzi je samo piljila u žar na cigareti. *Koliko dugo ga nema?* Nije ni znala da je nestao. Samo ga je pustila. „Nisam. I dalje to ne mislim.“

Čovek stisnu pune usne i izvuče nekakav beli karton. „Zamolću vas da pogledate neke fotografije“, reče inspektor Bruks. „Upozoravam vas da su prilično uznemirujuće. Ali važno je da znamo, za sve je važno.“

Beli kvadrati u njegovim rukama, poledine dve fotografije, dok je on i dalje pričao, i pričao, objašnjavajući joj šta će videti, metak koji je ušao u usta i izašao na potiljku, *posledica pro-strelne rane...* Klimala je glavom, ne slušajući. Želela je da mu istrgne iz ruku te slike. Konačno ih je položio na metalni sto ispred nje.

Lice. Crne oči, kao da je preživio jezivu tuču. Zatvorene zbog otoka, mada ne sasvim. Gospode, trebalo je da mu zatvore oči. Čije god da su. *Nisu njegove*. Ne mogu biti. Uspela je da vidi samo malo kose, glavu mu je uokvirivao beli čaršav, i te crne oči, tanka pruga od krvi oko nozdrva, usta, ne, ne prepoznaje ga, nije to Majkl, pa ipak, kako da bude sigurna? *Otkud zna? Bio je živ poslednji put kad ga je videla.* „Ne mogu da kažem. Jednostavno ne znam“, prošaputa ona.

Inspektor prikupi polaroid slike i vrati ih u fasciklu *NN lice*. „Jesu li mu roditelji živi?“, upita inspektor Bruks.

„Otac, Calvin Faradej je pisac. Živi u Njujorku.“ Inspektor Bruks zapisa ovo u blok, s brojem slučaja na vrhu, Majklovim imenom i podacima iz njihovog telefonskog razgovora. „Majka mu je Meredith Levi.“ Izdiktirala mu je ime i prezime. „Ona je u Južnoj Americi. Na turneji.“

„Da vidimo prvo da li je to uopšte on.“ On okrete brojčanik na telefonu zelenom kao grašak. „Da, spremni smo“, reče u slušalicu i ustade. Džozij je zgnječila cigaretu u pepeljari, ustala i prošla nazad kroz natkriveni prolaz. Okačila se o Pen kao slepac za psa. Pred očima je videla samo fotografije, crne oči, nije se čak ni setila da potraži maleni ožiljak na gornjoj usni. Ovo se ne dešava. Majkl je živ. Slika u kući svoje majke, u svojoj dečjoj sobi. Zamislila ga je kako slika, pokušavajući da prizove sve pojedinosti koje je mogla. Hrastove ispred prozora. Svetlinu zimskog sunca. Kako će se naknadno svemu ovome smeja-ti. *Zamisli, u deliću sekunde sam pomislila da si mrtav*. Kad bi samo uspela da zamisli dovoljno jasno, obistinilo bi se.

Pen joj ni za čas nije puštala ruku, nek je slomi ako treba. Osećala je miris Penine kožne jakne.

„Šta god bilo, preguraćemo to nekako“, reče Pen. „Jesi li me čula?“

Inspektor Bruks izađe iz druge zgrade i propusti ih kroz ulaz od mrkog mermera. Prošli su prljavim hodnikom, ružičasto-žučkastim, s tragovima šuteva pri dnu svakih vrata. Došli su do lifta, inspektor Bruks ga je zadržao da prođu, ušao unutra, okrenuo ključ na razvodnoj tabli, vrata su se zatvorila i lift je počeo da se spušta. Džozij je piljila u išarani linoleum. *Molim te, bože. Samo da ovo nije stvarno.*

Vrata se otvoriše, a tamo, naspram sivog zida, naspram razvaljene česme, na bolničkom stolu ležalo je ljudsko telo prekriveno belim čaršavom. Ona uhvati Pen za ruku, ili je Pen uhvatila nju, a takav miris nikad ranije nije osetila, prljav, kao trulo meso, dok je inspektor Bruks govorio: „Neće izgledati kao kad ga budu sahranjivali, sad su ga malo očistili, ali izgledaće kao na slici, u redu? Sad ću spustiti čaršav.“

On presavi vrh čaršava. Telo je bilo umotano u još jedan, vezan na grudima u čvor poput ruže, presavijene ruke, pokrivena glava, na čaršavu je bilo krvi, *ne gledaj u to, ne gledaj, samo lice*. Podlivi na očima, podlivi na ustima, usne tamne kao da je pio mastilo, tamna čekinjasta brada, lepe obrve, trepavice, *oči mu nisu zatvorene*. Ona se svom težinom sruči na kolena. Inspektor i Pen ne stigoše da je uhvate. „Oči mu...“ Nikad ništa opakije nije videla. Ispovraćala se, po kaputu, po kolenima, po podu. *Razmišljao sam o jednom projektu. Potrebno mi je vreme da se usredsredim.*

Oni je podigoše i smestiše u stolicu. Sedela je držeći glavu među kolenima. Pen čučnu pored nje, grleći je, sve onako s povraćkom. *Telo je njegovo*. Tresla se, nije mogla da prestane. *Telo je njegovo, proklet bio! TELO JE NJEGOVO!* Inspektor Bruks ga je ponovo pokrивao, ona ustade i strže čaršav, spusti lice pored njegovog slatkog užasnog lica, a zatim ustuknu. Bio

je tvrd, hladan. Stvar. Sam je sebe pretvorio u stvar. Prokle-tu stvar. „MAJKLE, KRETENU, GLUPI JEBENI KRETENU!“, zavrištala mu je u lice, ali ono se nije pomeralo. Nije se budio. Samo je ležao s tim svojim pocrnelim očima, beonjače su mu se jedva nazirale, i inspektor Bruks ga je pokrio, rukom živom i crnom naspram čaršava.

„Idemo.“ Pen prebaci ruku preko Džozinog ramena. Bruks je držao otvoreni lift, a jedan mišićavi čovek sa bradom doneo je četku za brisanje poda, a onda su se popeli natrag. Kroz ružičasti hodnik.

Pokazao im je klupu u smeđem predvorju. „Molim vas.“ Nekako se nađoše na njoj, pa je samo sedela pored Pen, tresući se, zubi su joj cvokotali, borila se da udahne vazduh. „Da li biste nešto želeli da znate, gospođice Tajrel?“

Može li učiniti nešto da se ovo ne dešava? Kako da isklju-či ovaj film?

„I šta će sad biti?“, upita Pen.

„Obavestićemo roditelje, oni će sve organizovati. Siguran sam da će javiti gospođici Tajrel šta su odlučili.“

Pen prezrivo puhnu. „O, da, kako da ne, prvo će njoj da jave. Ne budi serator.“

„Onda ću vam ja javiti, čim nešto saznam, u redu?“, reče on, čučnuvši, spustivši svoju živu ruku na Džozu. Htela je da ga šutne. Htela je da ga opauči po tom jebenom licu. Mrzela ga je što je tako topao kad je Majkl tvrd kao drvo, uvijen u čaršav. „Obavestiću vas o svemu što saznam, gospođice Tajrel, obećavam. Siguran sam da neće dugo trajati.“

Šta neće dugo trajati? O čemu on priča?

„Gde ste ga našli?“, upita Pen.

„U motelu. U Tventinajn Palmsu. Verujte mi da mi je najiskrenije žao što ste morali da prođete kroz ovo, gospođice Tajrel.“

Majkl, u motelu u Tventinajn Palmsu, s pištoljem u ruci. Ne kod Meredith, gde slika obuzet eksplozijom novog stvaranja. Ne ni na Sansetu, gde prekopava korpe s pločama, ili u perio-

nici gde odvaja tamno od svetlog rublja. Ni na Kineskoj pijaci, gde proverava ribu s još bistrim očima. Ni u Visti, gde gleda neki stari film. Ni u Eho parku, gde skicira nešto. Nalazio se u sobi motela u Tventinajn Palmsu, gde je sebi prosvirao metak kroz glavu.

„Idemo kući“, reče Pen.

*On čak nije umeo ni da vozi, kako je onda stigao do Tventinajn Palmsa? Ništa od toga nije imalo smisla. Ni najmanje smisla. Gde je nabavio pištolj? Nije htela da ide kući. Gde sad može da joj bude kuća, kad Majkl leži ovde u podrumu, uvijen u beli čaršav kroz koji se cedi krv? Nema više kuće, samo telo, usta kao crna koža, crna čekinjasta brada na vilici, tamni krugovi oko očiju na ispijenoj, voštanožutoj koži. Mada je negde u Tventinajn Palmsu i postojala motelska soba isprskana najdragoceni-jim grimizom. Najednom je poželela da ode tamo, da ona bude ta koja će je očistiti. Nije mogla zamisliti da neki stranac, neka sirota žena s kofom pogleda njegovu krv i pomisli: *Isuse, ovo se nikad neće skinuti*. A da pri tom nema predstavu da je to nekad bio Majkl Faradej, da nema predstavu šta je umrlo u toj smrdljivoj sobi motela, iskrvarilo na smrt na toj buđavoj krpari.*

Podvukla je kolena pod kaput i legla na klupu, nezaustavljivo drhteći. Sa glavom na crvenoj školskoj tašni, borila se protiv nagona da ponovo povрати. Sakrila je lice u čupavi okovratnik svog kaputa. *Prijavio se kao Oskar Vajld*. Poželela je da se probudi kao Doroti i da ugleda Majklovo lice, nasmejano, kako viri sa strane kreveta. *Zašto li si samo ciljao u glavu?* Ali ovo nije san i ona nije u Kanzasu a on se nikad neće vratiti.